

Molimo korisnike da prilikom uporabe podataka
obvezno navedu izvor

GODINA VI

SARAJEVO, 07.06.2017.

BROJ: 1

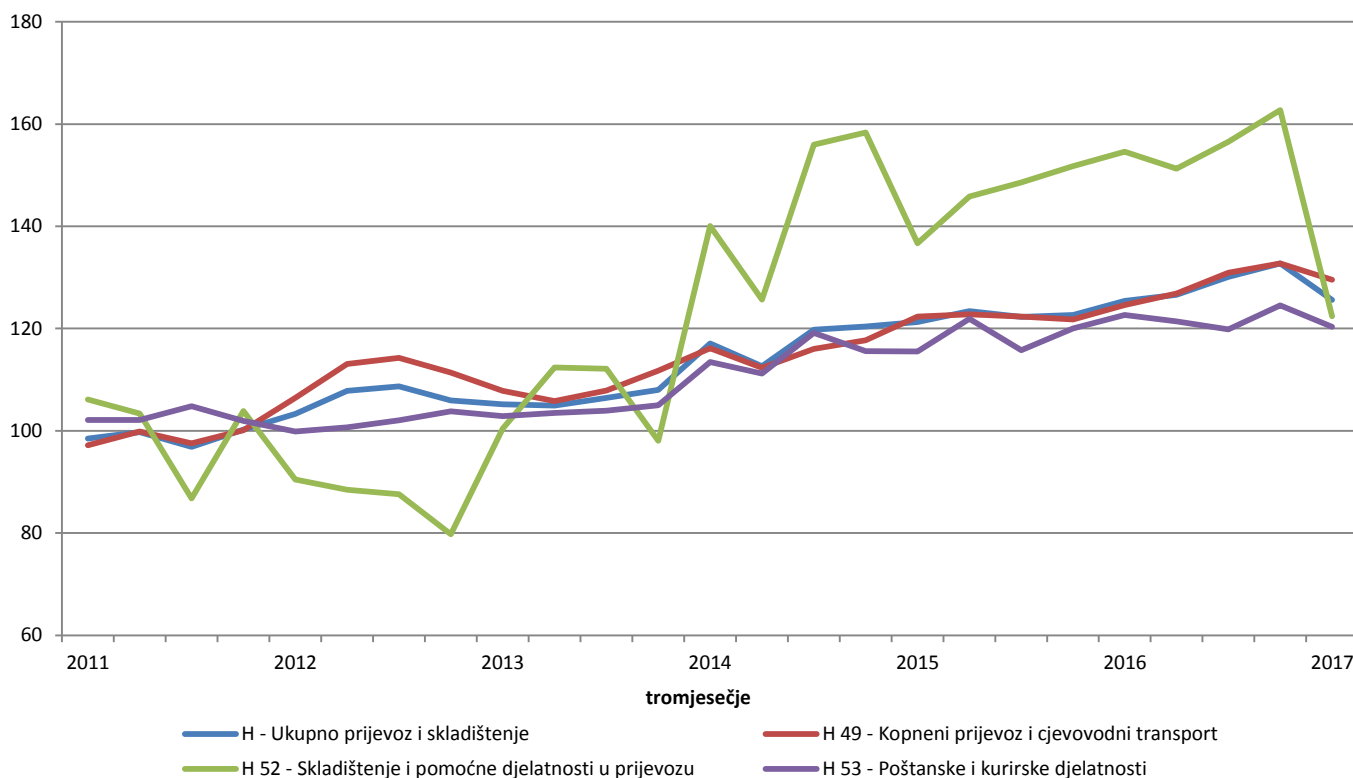
POSLOVNE STATISTIKE

INDEKSI PROMETA PRIJEVOZA I SKLADIŠTENJA U BIH, I TROMJESEČJE 2017.

Ukupan desezonirani promet prijevoza i skladištenja u prvom tromjesečju 2017. godine zabilježio je pad od 5,4% u odnosu na četvrto tromjesečje 2016. Pad prometa zabilježen je u oblastima Kopnenog prijevoza i cjevovodnog transporta u iznosu od 2,4%, Skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prijevozu u iznosu od 24,8%, te oblasti Poštanskih i kurirskih djelatnosti u iznosu od 3,3%.

Desezonirani indeks prometa transporta i skladištenja u prvom tromjesečju 2017. godine ostvario je rast od 25,6% u odnosu na baznu (2010.) godinu. Rast indeksa prometa ostvaren je u oblastima Kopnenog prijevoza i cjevovodnog transporta u iznosu od 29,6%, Skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prijevozu 22,4%, te oblasti Poštanskih i kurirskih djelatnosti u iznosu od 20,4% u odnosu na baznu (2010.) godinu.

Indeksi prometa u prijevozu i skladištenju, desezonirana serija BiH, 2010=100

Tablica 1: Tromjesečne stope promjene prometa prijevoza i skladištenja izračunate iz nominalnih indeksa

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	2016				2017
		I	II	III	IV	I
H	Ukupno prijevoz i skladištenje	2,2	1,0	2,7	2,0	-5,4
H 49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	2,4	1,8	3,2	1,4	-2,4
H 51	Zračni prijevoz	z	z	z	z	z
H 52	Skladištenje i pomoćne djelatnosti u prijevozu	1,9	-2,2	3,5	4,0	-24,8
H 53	Poštanske i kurirske djelatnosti	2,2	-1,0	-1,3	3,9	-3,3

*desezonirani podaci

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani

Tablica 2: Godišnje stope promjene prometa prijevoza i skladištenja izračunate iz nominalnih indeksa

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	2016				2017
		I	II	III	IV	I
H	Ukupno prijevoz i skladištenje	2,5	2,4	7,0	8,9	-0,5
H 49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	0,6	3,0	7,8	10,0	3,0
H 51	Zračni prijevoz	z	z	z	z	z
H 52	Skladištenje i pomoćne djelatnosti u prijevozu	13,1	3,7	5,4	7,2	-20,8
H 53	Poštanske i kurirske djelatnosti	6,2	-0,4	3,5	3,8	-1,9

*kalendarski prilagođeni podaci

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani

Tablica 3: Tromjesečna serija nominalnih indeksa prometa prijevoza i skladištenja, 2010=100

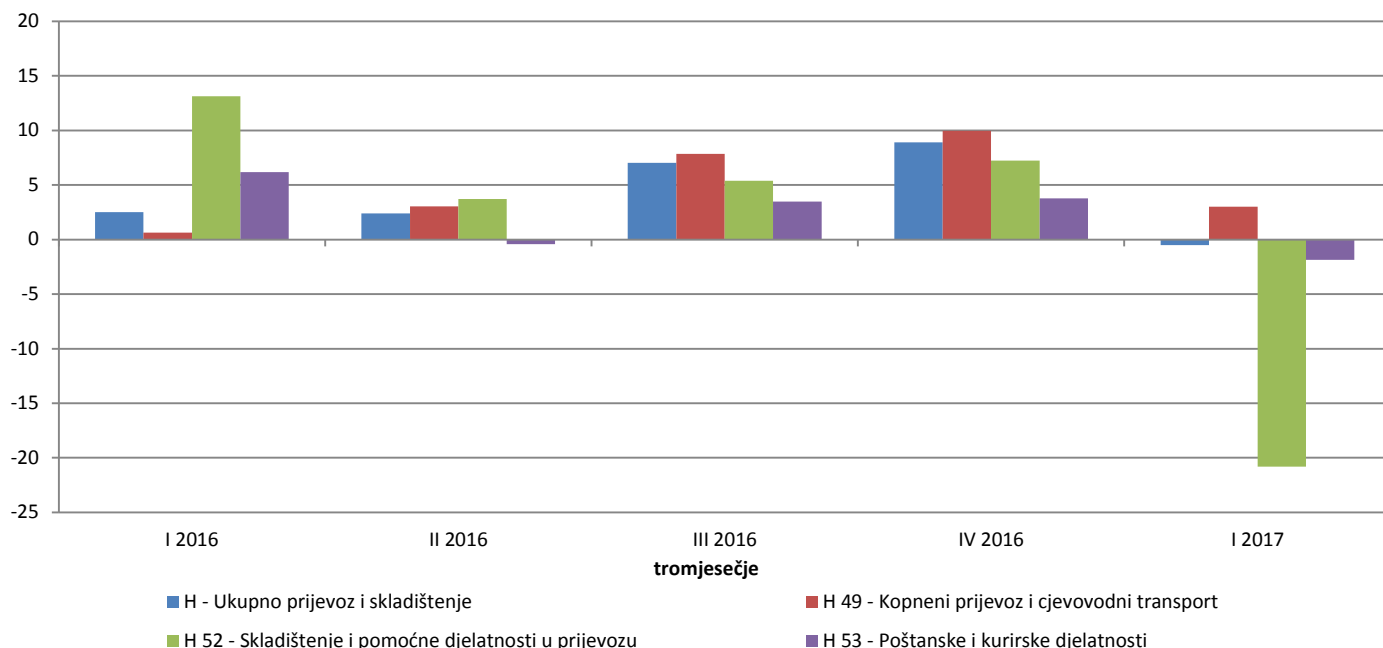
Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	2016				2017
		I	II	III	IV	I
H	Ukupno prijevoz i skladištenje	125,4	126,6	130,1	132,7	125,6
H 49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	124,6	126,9	130,9	132,8	129,6
H 51	Zračni prijevoz	z	z	z	z	z
H 52	Skladištenje i pomoćne djelatnosti u prijevozu	154,6	151,3	156,5	162,8	122,4
H 53	Poštanske i kurirske djelatnosti	122,7	121,4	119,8	124,5	120,4

*desezonirani podaci

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani

Ukupan promet prijevoza i skladištenja, kalendarski prilagođen, u prvom tromjesečju 2017. godine zabilježio je pad od 0,5% u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine. Pad prometa zabilježen je u oblastima Skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prijevozu u iznosu 20,8% kao i Poštanskim i kurirskim djelatnostima u iznosu od 1,9%. Rast prometa u iznosu od 3,0% zabilježen je u oblasti Kopnenog prijevoza i cjevovodnog transporta.

Godišnje stope promjene prometa prijevoza i skladištenja, kalendarski prilagođena serija, BiH

U strukturi ostvarenog prometa prijevoza i skladištenja (izvorni, neprilagođeni podaci) najveće učešće ostvareno je u oblasti Kopnenog prijevoza i cjevovodnog transporta (77,3%), potom slijede oblasti Poštanske i kurirske djelatnosti (12,4%), Skladištenje i pomoćne djelatnosti u prijevozu (10,1%), te Zračni prijevoz (0,2%).

Tablica 4: Nominalni pokazatelji prometa prijevoza i skladištenja- izvorna (neprilagođena) serija

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti KD BiH 2010	stope promjene			indeksi prometa 2010=100				
		$\frac{I 2017}{IV 2016}$	$\frac{I 2017}{I 2016}$	$\frac{I 2017}{\emptyset 2016}$	I 2016	II 2016	III 2016	IV 2016	I 2017
H	Ukupno prijevoz i skladištenje	-15,6	1,8	-10,6	111,7	129,9	132,6	134,7	113,7
H 49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport	-13,5	3,5	-9,2	111,8	131,2	132,9	133,7	115,7
H 51	Zračni prijevoz	z	z	z	z	z	z	z	z
H 52	Skladištenje i pomoćne djelatnosti u prijevozu	-35,5	-6,8	-28,3	112,7	147,2	163,6	162,8	105,1
H 53	Poštanske i kurirske djelatnosti	-6,3	-1,0	-0,6	123,2	119,8	117,5	130,2	121,9

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani

Privitak: Izvod iz Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE
49	Kopneni prijevoz i cjevovodni transport
49.1	Željeznički prijevoz putnika, međugradski
49.2	Željeznički prijevoz robe
49.3	Ostali kopneni prijevoz putnika
49.4	Cestovni prijevoz robe i usluge preseljenja
49.5	Cjevovodni transport
50	Vodeni prijevoz
50.1	Pomorski i priobalni prijevoz putnika
50.2	Pomorski i priobalni prijevoz robe
50.3	Prijevoz putnika unutrašnjim vodenim putevima
50.4	Prijevoz robe unutrašnjim vodenim putevima
51	Zračni prijevoz
51.1	Zračni prijevoz putnika
51.2	Zračni prijevoz robe
52	Skladištenje i pomoćne djelatnosti u prijevozu
52.1	Skladištenje robe
52.2	Pomoćne djelatnosti u prijevozu
53	Poštanske i kurirske djelatnosti
53.1	Djelatnosti pružanja univerzalnih poštanskih usluga
53.2	Djelatnosti pružanja ostalih poštanskih i kurirskih usluga

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Cilj istraživanja

Statistika prometa prijevoza i skladištenja primarno ima za cilj da pruži blagovremene informacije o promjeni razine ostvarenog prometa ali i drugim relevantnim pokazateljima. Indeks prometa prijevoza i skladištenja jedan je od pokazatelja ekonomske aktivnosti zemlje koji pomaže tijelima državne uprave i preduzećima iz privatnog sektora u procesu donošenja odluka. Primjenjuje se i za procjenu rezultata sektora usluga, potrošnje stanovništva, kao i pri izračunu nacionalnih računa. Metodologija istraživanja prometa transporta i skladištenja je propisana Uredbom Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim poslovnim statistikama (Aneks D) i njenim izmjenama i dopunama (u daljnjem tekstu EU-STS regulativa) kao i preporukama Eurostata iz ove statističke oblasti.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćeni poslovni subjekti/pravne osobe koji su prema glavnoj djelatnosti registrirane da obavljaju djelatnosti prijevoza i skladištenja (djelatnosti područja H). Za potrebe istraživanja korištena je Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine- KD BiH 2010 koja je u potpunosti usklađena sa Europskom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti NACE Rev.2. Cjelokupno područje Bosne i Hercegovine je obuhvaćeno istraživanjem. Istraživanjem nisu obuhvaćeni preduzetnici.

Uzorak

Za provođenje istraživanja prometa prijevoza i skladištenja u BiH koristi se kombinovani metod punog obuhvata i stratifikovanog slučajnog uzorka. Uzorak je podijeljen na stratume prema klasi financijskog podatka (financijsko izvješće za prethodnu godinu) i djelatnosti poslovnog subjekta (49, 50, 51, 52 i 53). Kao pomoćna stratifikaciona varijabla koristi se broj zaposlenih. Izabrani uzorak prijevoza i skladištenja za 2017. godinu reprezentativan je na razini Bosne i Hercegovine, kao i na razini Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH.

Prikupljanje i obrada podataka

U provođenju istraživanja sudjeluju zvanične statističke institucije u BiH. Osnovna varijabla promatranja je tromjesečni promet poslovnog subjekta bez PDV-a, koji je sukladno EU-STS regulativom iskazan posebno. Podaci prikupljeni od izvještajnih jedinica, putem obrazaca K KPS TRANS 01 (oblasti 49, 50, 51, 52) i K KPS USL 01 (za oblast 53. Poštanske i kurirske djelatnosti) predstavljaju temelj za procjenu podataka za ukupnu populaciju. Agregiranje prometa na više razine (oblast, područje ili specijalni agregati) djelatnosti se vrši prije kompilacije indeksa.

Tromjesečne serije podataka prometa za oblast 53 po kvartalima od 2010. do 2013 dobivene su kombinacijom podataka iz administrativnih izvora i drugih statističkih istraživanja. Pri preračunu historijske serije podataka korištena je metoda preklapanja („overlapping“). U sklopu tromjesečnog istraživanja ostalih usluga, koje se od 2015. godine provodi redovito, uporedo su prikupljeni podaci i za referentno tromjesečje 2014. godine za oblast 53.

Kompilacija indeksa

Indeksi prometa transporta i skladištenja iskazuju se u nominalnim vrijednostima i računaju se u odnosu na bazu (2010.) godinu, koja se prema regulativi revidira svakih pet godina. Indeks prometa izražen je u tekućim cijenama (nije otklonjen utjecaj promjene cijena).

Sezonsko i kalendarsko prilagođavanje indeksa

Statističke institucije u BiH uvažavajući način diseminacije podataka u EU, indekse objavljuje u sljedećim oblicima:

- izvorni (neprilagođeni) indeksi,
- sezonski prilagođeni indeksi- desezonirani indeksi i
- kalendarski prilagođeni indeksi

Obzirom da desezonirani i kalendarski prilagođeni indeksi imaju mnogo veći značaj i reprezentativniji su korisnicima statističkih podataka detaljno su prikazani u tabelarnom obliku.

Desezoniranje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za uticaj sezone i kalendarske dane. Podaci koji se uspoređuju sa podacima iz prethodnog razdoblja se, prema preporukama Eurostata, prezentiraju i tumače u desezoniranom obliku. Kalendarsko podešavanje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za utjecaj kalendarskih i radnih dana. Podaci koji se porede sa podacima istog razdoblja prethodne godine se prezentiraju i tumače u kalendarski prilagođenoj formi indeksa ili stopa rasta. U slučaju da navedeni kalendarski efekti značajno utječu na promatranu vremensku seriju, potrebno je iste otkloniti.

Kalendarsko i sezonsko prilagođavanje vrši se u Demetra aplikaciji (verzija 2.2) metodom TRAMO-SEATS na izvornim tromjesečnim serijama podataka te sukladno smjernicama Eurostata. Zbog svojstva primijenjene metode prilagođavanja, dodavanjem novih opservacija mogu nastati određene promjene na ranijoj seriji već objavljenih sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa.

Diseminacija podataka

Rezultati istraživanja izražavaju se u obliku indeksa i stopa promjene te se od 2012. godine publikuju u redovitoj tromjesečnoj dinamici u formi priopćenja za javnost na web stranici Agencije za statistiku BiH (www.bhas.ba). U razdoblju od 2012. do 2017. rezultati istraživanja su bili publikovani u formi priopćenja koje nije uključivalo oblast 53. Poštanske i kurirske djelatnosti. Također, nije vršeno sezonsko i kalendarsko prilagođavanje indeksa. Od prvog tromjesečja 2017. godine objavljuju se sezonski i kalendarski prilagođeni indeksi koji uključuju i oblast 53.

Prezentacija i interpretacija indeksa potpuno je usklađena s onima koje su propisane EU-STS regulativom što omogućava domaćim i međunarodnim korisnicima neposredno poređenje indeksa prometa ostalih usluga u BiH sa indeksima drugih zemalja.

Revizija podataka

Redovita priopćenja statistike prometa ostalih usluga objavljuju se u tromjesečnoj dinamici i sadrže preliminarne podatke. Revizija podataka podrazumijeva da se podaci za prethodno tromjesečje (t-1) revidiraju sukladno novim informacijama, te je moguće da se podaci objavljeni nakon revizije razlikuju od ranije objavljenih, preliminarne podataka. U priopćenjima je jasno naznačeno o kojim se podacima radi, tako da korisnici statističkih podataka mogu pravilno da ih tumače. O izmjenama podataka i razlozima korisnici će biti obavješteni na prikladan i transparentan način, u redovitim tromjesečnim priopćenjima i drugim publikacijama za javnost kao i na web stranici Agencije za statistiku BiH.

Definicije

Promet je ukupan fakturirani iznos koji poslovni subjekt obračuna za prodane robe ili pružene usluge tokom referentnog razdoblja trećim osobama i odgovara njihovoj tržišnoj vrijednosti. Uključuje i troškove povezane sa prodajom čak i ako su ti iznosi posebno iskazani na fakturama. Ostvareni promet isključuje porez na dodanu vrijednost (PDV) i ostale odbitne poreze, izravno povezane s prometom, sve carine i poreze na dobra i usluge fakturirane od strane jedinice. Prihodi koji su u računima poduzeća klasificirani kao drugi operativni prihodi, financijski dohodak i izvanredni dohoci i prihodi na računima poduzeća su isključeni iz ostvarenog prometa.

Skraćenice

EU- Europska Unija

Eurostat- Statistički ured Europske Unije

KD BiH 2010- Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010

NACE Rev.2- Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u EU

SPR- Statistički poslovni registar

STS – Short Term Business Statistics (Kratkoročne poslovne statistike)

Z- Podatak zbog zaštite povjerljivosti nije objavljen

- nema pojave

Izdaje i tiska Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 (33) 911 911 · Telefaks: +387 (33) 220 622
Elektronička pošta: bhas@bhas.ba · Internetska stranica: <http://www.bhas.ba>

Odgovara ravnatelj: Velimir Jukić

Priopćenje priredila: Lejla Krehić

Podaci iz ovog priopćenja objavljuju se i na internetu
